

Projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 “Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai”

2025. gada II ceturkšņa (turpmāk – pārskata periods) progressa ziņojums

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) (turpmāk – OECD) Izglītības pētniecības un inovāciju centra (*Centre for Educational Research and Innovation*) (turpmāk – [CERI](#)) aktualitātes

11. jūnijā Ilmārs Rikmanis, Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Informācijas tehnoloģiju departamenta Resora pakalpojumu vadītājs, piedalījās CERI projekta “Viedie dati un digitālās tehnoloģijas izglītībā” ([Smart Data and Digital Technology in Education](#)) projekta tiešsaistes sanāksmē, kurā prezentēja Valsts pārbaudījumu sistēmas un digitālo eksāmenu Latvijā attīstību. 11. jūnijā Ilze Saleniece, izglītības un zinātnes ministra padomniece rīcībpolitikas jautājumos, piedalījās OECD Nākotnei pielāgotu izglītības sistēmu kopienas (*OECD Community for Future-Fit Education Systems*) pirmajā sanāksmē – tā ir jauna prakses kopiena ekspertiem, kuri strādā ar stratēģiskās prognozēšanas un nākotnes domāšanas izglītībā jautājumiem. Pārskata periodā sniegti komentāri ziņojuma projektam par OECD izstrādātajiem mākslīgā intelekta iespēju rādītājiem, ziņojums “Iepazīstinām ar OECD mākslīgā intelekta iespēju rādītājiem” ([Introducing the OECD AI Capability Indicators](#)) publicēts 3. jūnijā. 8.-9. aprīlī nodrošināta dalība (attālināti) CERI programmas 112. valdes sanāksmē. 10. jūnijā nodrošināta attālināta dalība kopīgā CERI un Izglītības politikas komitejas (EDPC) sanāksmē par plānotajiem OECD projektiem 2027.-2028. gada darba programmā, un sniegti komentāri par prezentēto projektu priekšlikumiem. 5. jūnijā notika tiešsaistes saruna ar CERI programmas jauno vadītāju Edmundu Mišenu (*Edmund Mission*), kurā pārrunātas programmas aktualitātes un veidi, kā CERI ar savu ekspertīzi var vairāk palīdzēt Latvijas izglītības sistēmas attīstībai. 26. jūnijā IZM eksperti tiešsaistē piedalījās pirmajā CERI projekta sanāksmē par virtuālā asistenta nodrošinātas personalizētas atgriezeniskās saites ietekmi matemātikas mācīšanās rezultātu novērtēšanā, kurā saņemta informācija par projekta īstenošanas plānu un iespējam iesaistīties šajā projektā ([The Power of Feedback](#)).

Eiropas Komisijas Pastāvīgās indikatoru un mērķrādītāju grupas (*Standing Group on Indicators and Benchmarks*) (turpmāk – [SGIB](#)) aktualitātes

Pārskata periodā sagatavota un iesniegta informācija topošā ziņojuma “Izglītības un mācību pārskats 2025” (*Education and Training Monitor 2025*) izstrādes vajadzībām. Nodrošināta attālināta dalība grupas regulārajā sanāksmē, kur sniegti komentāri par sanāksmē prezentētajiem jautājumiem – valstu dalību starptautiskajos salīdzinošajos izglītības pētījumos, rādītājiem pamatprasmju monitorēšanai, rādītājiem STEM kompetenču monitorēšanai, kā arī sniegti ieteikumi topošā ziņojuma “Izglītības un mācību pārskats 2025” saturam.

OECD Izglītības sistēmu indikatoru programmas (*Indicators of Education Systems*) (turpmāk – [INES](#)), kā arī Izglītības ekonomikas, darba tirgus un sociālo rezultātu datu vākšanas un attīstības tīkla (*Network on Data Collection and Development on Economic, Labour Market and Social Outcomes of Education*) (turpmāk – LSO) un Tīkla sistēmas līmeņa aprakstošas informācijas apkopošanai un pieņemšanai par izglītības struktūrām, politikām un praksi (*Network for the Collection and Adjudication of System-Level Descriptive Information on Educational Structures, Policies and Practices*) (turpmāk – NESLI) aktualitātes

Sadarbībā ar Centrālo statistikas pārvaldi turpinājās Latvijas informācijas un datu pārbaude OECD sagatavotajās tabulās, grafīkos un tekstos, kas tiks izmantoti jaunajā, 2025. gada “Īsumā par izglītību” (*Education at a Glance, EAG*) ziņojumā, kura caurviju temats šogad ir augstākā izglītība. Jaunās gadagrāmatas publicēšana plānota 2025. gada 9. septembrī. Sagatavojot jauno

4.2.2.5 projekta 2025. gada otrā ceturkšņa progressa ziņojums

2025. gada EAG, rādītājos nozīmīga vieta tiks atvēlēta Pieaugušo prasmju pētījuma PIAAC datiem, izmantoti tiks arī PISA un TIMSS dati.

OECD Starptautiskā mācību vides pētījuma (*Teaching and Learning International Survey*) (turpmāk – [TALIS](#)) 2024. gada cikla datu primārās analīzes posma aktualitātes

Pārskata periodā sākti darbi pie nacionālo datu analīzes un nacionālā ziņojuma izstrādes. To virzieni ir “Pielāgošanās mūsdienu vajadzībām: mācīšanas mainīgā seja” un “Darbs ar sarežģītu profesiju: ar kādiem izaicinājumiem saskaras skolotāji?”. Nacionālā datu analīze tiek veikta atbilstoši diviem slāņiem – atbilstoši skolas tipam un skolas atrašanās vietai. Pirmo rezultātu prezentācija plānota 7. oktobrī.

OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programmas pētījuma (*Programme for International Student Assessment*) (turpmāk – [PISA](#)) 2025. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma aktualitātes

Pabeigts PISA 2025 pamatpētījuma datu savākšanas svarīgākais posma – testēšana skolās. Kopumā pētījumā piedalījās 7005 skolēni (izlasē bija iekļauti 7836 skolēni) no 269 Latvijas skolām - 258 pamatizlases skolas (pamatizlasē bija iekļautas 286 skolas), 10 pirmās aizvietotājskolas un 1 otrā aizvietotājskola. 235 skolu direktori ir aizpildījuši arī skolas aptauju. Tādējādi, pētījuma dalības starptautiskās prasības ir izpildītas.

Uzsākta testa uzdevumu brīvo atbilžu vērtēšana un skolēnu plānoto nākotnes un viņu vecāku profesiju kodēšana. Brīvo atbilžu vērtēšana notiek atbilstoši pētījuma starptautiskā standarta prasībām. Tiešsaistes semināru mācībās sagatavoti 18 brīvo atbilžu vērtētāji, regulāri notiek konsultācijas, kopumā vērtēšanas apjoms sastāda 130328 vērtējamās vienības.

IEA Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma (*Progress in International Reading Literacy Study*) (turpmāk – [PIRLS](#)) 2026. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma aktualitātes

Sagatavoti un pilotpētījuma dalībiskolām izsūtīti individualizēti dalības apliecinājumi.

Notikušas mācības testa brīvo atbilžu vērtētājiem un veikta skolēnu testa brīvo atbilžu kodēšana un ievadīšana datubāzē. Veiktas datu saskaņotības pārbaudes, datu tīrīšana un sagatavotas, un starptautiskajam pētījuma centram nosūtītas pilotpētījuma datubāzes.

IEA Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma (*International Civic and Citizenship Education Study*) (turpmāk – [ICCS](#)) 2027. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma aktualitātes

Sadarbībā ar pētījuma starptautisko konsorciiju sākts darbs pie izlases veidošanas jautājumiem. Sniegta atgriezeniskā saite konsorcijam par testa jautājumu saturu un atbilstību Latvijas pamatzglītības satura kontekstam. Uzsākta gatavošanās 3. nacionālo pētījumu koordinatoru semināram, kas notiks jūlijā vidū.

OECD Starptautiskā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmas pētījuma (*Programme for the International Assessment of Adult Competencies*) (turpmāk – [PIAAC](#)) 2022.-2023. gada cikla primārās datu izpētes posma aktualitātes

OECD pārraudzībā notiek vairāku PIAAC jauno rezultātu sējumu sagatavošanas darbs, kurus OECD plāno publicēt laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam. To skaitā ir trīs tematiskie ziņojumi, kurus plānots publicēt 2025. gadā – (1) par pieaugušo dalību izglītībā, (2) par sociālo un emocionālo prasmju saistību ar ekonomiskajiem un sociālajiem rezultātiem, kā arī (3) par darba prasmju novērtēšanu automatizācijas kontekstā. Pārskata periodā plānotā ziņojuma par pieaugušo dalību izglītībā publicēšana pārcelta uz nākamo ceturksni un notiks 8. jūlijā.

IEA Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma (*International Civic and Citizenship Education Study*) (turpmāk – [ICCS](#)) 2022. gada cikla sekundārās datu izpētes posma

4.2.2.5 projekta 2025. gada otrā ceturkšņa progresu ziņojums

aktualitātes

Pārskata periodā notika vairāki padziļinātās izpētes rezultātu izplatīšanas pasākumi.

Dalība IEA 11. Starptautiskajā pētniecības konferencē Romā, (25-27. jūnijs) ar ziņojumu *Estimating Causal Effects on Civic Knowledge Using ICCS Data*, autori Reinis Alksnis, Ireta Čekse.

Diskusija: “Kur rodas “vēlēšanas” - ģimenē, skolā vai plašākā sabiedrībā?”, LR1, Ģimenes studija.

Pārskata periodā izstrādāts ziņojums: Čekse, I., Alksnis, R. (2025). Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma – IEA ICCS 2022 sekundārās analīzes pētījuma ziņojums.

Čekse, I., Radziņa, A., Nīlendere, A., Alksnis, R., Urtāns, Ē. (2025). Pilsoniskā izglītība praksē: IEA ICCS pētījuma rezultātos balstīti mācību materiāli pilsoniskās līdzdalības un sociālo zinību apgūvei.

IEA Starptautiskā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījuma (*Trends in International Mathematics and Science Study*) (turpmāk – TIMSS) 2027. gada cikla datu vākšanas un primārās datu izpētes posma aktualitātes

10. jūnijā, valdība atbalstīja Latvijas dalību Starptautiskajā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījumā TIMSS 2027. Tas paredz novērtēt 4. klašu skolēnu matemātikas un dabaszinātņu kompetences 2027. gadā. Rezultāti ļaus salīdzināt skolēnu sniegumu ar 2023. gada datiem un izvērtēt izmaiņu ietekmi, kas ieviestas izglītības saturā.

Pārskata periodā projektā organizēts studentu darbu konkurss ar mērķi veicināt starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu datu izmantošanu. Konkursa rezultātā tika piešķirta viena *Grand Prix* balva un divas pirmās vietas – pētījumu datu apstrādes un pētījumu rezultātu komunikācijas un ieviešanas – virzienos: darba “Empīriskās ticamības metodes lietojums instrumentālo mainīgo regresijā skolēnu matemātikas zināšanu kauzālajā analīzē” autore Diāna Antužāne (*Grand Prix*), darba “Empīriskās ticamības metodes izmantošana tieksmes rādītāja saskaņošanas algoritmā kauzālo efektu novērtēšanai” autore Patrīcija Preisa (1. vieta datu izmantošanas virzienā), darba “Multimediālais stāsts “Runāsim latviski! Speciālās izglītības skolotāju pieredze” autore Ritai Aveniņai (1.vieta pētījumu rezultātu komunikācijas un ieviešanas virzienā).

Dalība pētījumos īstenota Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbalstītu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un mācekļības ieviešanu" 4.2.2.5. pasākuma "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" projekta Nr. 4.2.2.5/1/23/I/001 "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai" ietvaros, to līdzfinansē Eiropas Sociālais fonds Plus.

